EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.7.2024
COM(2024) 327 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění nařízení (ES) č. 862/2007 o statistice Společenství v oblasti migrace a mezinárodní ochrany

1. ÚVOD

Nařízení (ES) č. 862/2007 ([1]) (dále jen „nařízení“) zavádí společná pravidla pro vypracovávání evropských statistik v oblasti migrace a mezinárodní ochrany v EU. Ty podle článku 3 zahrnují **statistiky o mezinárodní migraci**, včetně migračních toků, stavů migrantů a nabývání státního občanství. Podle článků 4 až 7 rovněž zahrnují **statistiky o azylu a řízené migraci**, které se týkají:

- žádostí o azyl, včetně žádostí nezletilých osob bez doprovodu, prvoinstančních rozhodnutí a rozhodnutí o odvolání, kterými se přiznávají nebo odnímají různé formy mezinárodní ochrany, a osob přesídlených do EU,
- statistik o uplatňování nařízení Dublin III ([2]) členskými státy,
- státních příslušníků zemí, které nejsou členy EU, kterým byl odmítnut vstup na území členského státu na vnějších hranicích nebo u kterých bylo zjištěno, že nedovoleně pobývají na území členského státu podle vnitrostátního práva,
- povolení k pobytu vydaných státním příslušníkům zemí, které nejsou členy EU, délky platnosti povolení a důvodu vydání povolení a
- státních příslušníků zemí, které nejsou členy EU, jimž bylo přikázáno opustit území členského státu nebo kteří jsou evidováni jako osoby, které po vydání příkazu opustily území členského státu.

Tato zpráva, požadovaná podle článku 12, je po zprávách z let 2012 ([3]), 2015 ([4]), 2018 ([5]) a 2021 ([6]) pátou zprávou o provádění nařízení. Poskytuje informace o pokroku dosaženém při provádění nařízení od roku 2021 a představuje další kroky s cílem dále zlepšit kvalitu těchto statistik.

2. KLÍČOVÝ VÝVOJ OD ROKU 2021

Po období neustálého zlepšování, které předcházelo zprávě z roku 2018, se obecná dostupnost a kvalita údajů ustálila na vysoké úrovni, jak dokládá zpráva z roku 2021. Několik dalších

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 o statistice Společenství v oblasti migrace a mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 23).

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31).

([3]) COM(2012) 528

([4]) COM(2015) 374

([5]) COM(2018) 594

([6]) COM(2021) 489

technických zlepšení od roku 2021 pomohlo zachovat vysokou relevantnost statistických výstupů i zefektivnit validaci a zpracování údajů. V průběhu pandemie COVID-19 členské státy a Eurostat zajistily, aby bylo předávání údajů a jejich zveřejňování v souladu s jejich kalendářem zveřejňování.

Dne 4. března 2022 zavedla Rada dočasnou ochranu pro osoby prchající z Ukrajiny v důsledku ruské útočné války proti Ukrajině ([7]). Právní ustanovení nařízení sice stanovila shromažďování čtvrtletních údajů o poskytování dočasné ochrany, prioritou se však stala potřeba dalších, četnějších a včasnějších statistik v této oblasti. To vedlo k dobrovolnému shromažďování měsíčních statistik o poskytování dočasné ochrany a o populaci požívající statusu dočasné ochrany ze všech zemí EU a ESVO.

Vzhledem k rychle se měnící povaze sociálních a demografických jevů, včetně migrace, však vznikly nové potřeby včasnější a podrobnější pravidelné evropské statistiky.

V roce 2020 bylo nařízení změněno ([8]) s cílem aktualizovat statistiku o azylu a řízené migraci podle článků 4 až 7, pokud jde o nové proměnné, podrobnější členění a četnější shromažďování údajů pro referenční období od roku 2021. Eurostat pravidelně sleduje pokrok v nezbytných úpravách vnitrostátních systémů vypracovávání v dotčených členských státech. V souladu s článkem 11a nařízení udělila Komise dočasné výjimky ([9]) šestnácti členským státům, přičemž nejzazší datum ukončení platnosti bylo stanoveno na 31. prosince 2023. Do konce roku 2023 začalo jedenáct zemí předkládat údaje v souladu s žádostmi před ukončením platnosti výjimek. Byly zjištěny problémy s nedodržováním včasnosti po skončení doby trvání výjimky a tyto problémy jsou dvoustranně projednávány. Jak vyžaduje článek 9b nařízení, Komise poskytuje finanční příspěvky ze souhrnného rozpočtu Unie na podporu nezbytných činností v oblasti vývoje nebo provádění v členských státech. Příslušnými nástroji jsou granty poskytované Eurostatem a podpora v rámci nového Azylového, migračního a integračního fondu ([10]).

Kromě toho Komise (Eurostat) provedla pilotní studie, jak požaduje článek 9a nařízení, s cílem ověřit proveditelnost shromažďování nových údajů nebo členění. Výsledky vyhodnocuje v úzké spolupráci se specializovanou pracovní skupinou pro pilotní studie pro nové statistiky o azylu a řízené migraci. V závislosti na těchto výsledcích může Komise zvážit přípravu prováděcích aktů, které zavedou právní povinnost předávat takové statistiky Komisi (Eurostatu). První zpráva o pokroku v oblasti pilotních studií byla zveřejněna v roce 2022 ([11]).

([7]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

([8]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/851, kterým se mění nařízení (ES) č. 862/2007 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 1).

([9]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2021/431, kterým se některým členským státům udělují výjimky z nařízení (ES) č. 862/2007 (Úř. věst. L 86, 12.3.2021, s. 5).

([10]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 1).

([11]) SWD(2022) 198

Kromě toho Komise v roce 2021 zahájila iniciativu týkající se úpravy právního rámce pro statistiku o obyvatelstvu, domech a bytech. Hodnocení stávajícího právního rámce – včetně statistik o mezinárodní migraci podle článku 3 nařízení – v této souvislosti poukázalo na několik významných nedostatků. Komise proto navrhla nový integrovaný právní rámec, k němuž probíhá legislativní postup (viz oddíl 4).

3. KVALITA VYPRACOVANÝCH STATISTIK

Při provádění nařízení Eurostat nadále úzce spolupracuje se všemi příslušnými vnitrostátními orgány. Hlavními poskytovateli statistik o migračních tocích, nabývání státního občanství a stavech obyvatelstva jsou národní statistické úřady. Statistiky o azylu a řízené migraci obvykle pocházejí přímo od ministerstev vnitra, imigračních úřadů nebo policejních orgánů.

Za účelem vyhodnocení kvality příchozích údajů shromažďuje Eurostat od členských států rozsáhlá metadata a informace o kvalitě. Výsledné zprávy o vnitrostátních metadatech slouží ke kontrole kvality, hodnocení a dalšímu zlepšování ([12]). Pomáhají uživatelům správně interpretovat a používat statistiky. V následujících oddílech jsou rozebrány jednotlivé stránky kvality.

3.1. Relevantnost

Statistiky o migraci a mezinárodní ochraně se používají pro politiky EU v oblasti migrace, vnitřních věcí, zaměstnanosti, sociálních věcí, spravedlnosti, vnějších vztahů a lidských práv. Komise se o tyto údaje opírá při přípravě pravidelných zpráv, návrhů politik a zpráv o provádění, které vyžadují právní předpisy EU, a při provádění analýzy politik.

V září 2020 Komise navrhla Pakt o migraci a azylu ([13]). Součástí balíčku přijatého v roce 2024 je nařízení (EU) 2024/1351 o řízení azylu a migrace ([14]), podle nějž je Komise povinna zveřejnit *roční zprávu o azylu a migraci v Evropě*, v níž posoudí situaci v oblasti azylu, přijímání a migrace za posledních 12 měsíců. Tato zpráva musí vycházet z relevantních údajů a informací poskytnutých členskými státy a různými evropskými orgány a agenturami, včetně statistik podle nařízení.

Statistiky podle nařízení se rovněž používají k určení rozpočtových přídělů členským státům pro některé fondy EU v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Přidělování finančních prostředků jednotlivým státům v rámci Azylového, migračního a integračního fondu a nástroje pro správu hranic a vízovou politiku ([15]) se opírá o nejnovější roční statistiky podle

([12]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en: demo_pop_esms.htm; migr_immi_esms.htm; migr_acqn_esms.htm; migr_asytp_esms.htm; migr_asyapp_esms.htm; migr_asydec_esms.htm; migr_dub_esms.htm; migr_eil_esms.htm; migr_res_esms.htm (pouze v angličtině).

([13]) Pakt o migraci a azylu – Evropská komise (europa.eu)

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 o řízení azylu a migrace (Úř. věst. L, 2024/1351, 22.5.2024).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1148, kterým se jako součást Fondu pro integrovanou správu hranic zřizuje Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 48).

nařízení. Tyto statistiky rovněž přispívají k důkazům potřebným k zaměření se na strategické priority ve vnějším rozměru migračních politik EU, a to i při rozhodování o přidělování finančních prostředků ([16]).

Statistiky o migraci a mezinárodní ochraně využívají také agentury EU zabývající se migrací, jako je Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) a Agentura EU pro otázky azylu, s nimiž Eurostat úzce spolupracuje na shromažďování údajů a statistické metodice.

Příkladem relevantních publikací je *zpráva o dopadu demografických změn* z roku 2023 ([17]), *zpráva o stárnutí obyvatelstva* z roku 2024 ([18]), jakož i publikace Znalostního centra pro otázky migrace a demografie Komise ([19]), jako jsou *Demografický atlas* ([20]) a *Atlas migrace* ([21]), a publikace Evropské migrační sítě ([22]), jako je *Výroční zpráva o migraci a azylu 2022* ([23]). Eurostat je předním přispěvatelem statistik do těchto publikací.

Statistiky jsou dále pravidelně používány vnitrostátními správními orgány, mezinárodními organizacemi, akademickými výzkumnými pracovníky a skupinami občanské společnosti, které se zabývají širokou škálou témat. Mezi tato témata patří integrace přistěhovalců, rozvoj a sledování vnitrostátních azylových a imigračních řízení a odhady budoucího počtu obyvatel a pracovní síly.

3.2. Přesnost

Členské státy neustále udržují statistickou přesnost na vysoké úrovni nebo ji zlepšují. Specifické problémy s přesností přetrvávají u údajů o mezinárodní migraci. Týkají se neúplného pokrytí (kdy osoby neohlašují své místo pobytu) i přesahu pokrytí (kdy se osoby neodhlašují, protože často nemají povinnost nebo motivaci tak učinit). Pro další zvýšení přesnosti v této oblasti si některé členské státy vyměňují údaje a využívají techniky odhadu a další administrativní zdroje údajů. Volný pohyb v rámci EU a otázky související s ochranou osobních údajů omezují další zlepšování statistické kvality, zejména pokud jde o pohyb uvnitř EU.

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1).

([17]) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_cs

([18]) https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-underlying-assumptions-and-projection-methodologies_en

([19]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/organisation/kcmd-knowledge-centre-migration-demography_en

([20]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/atlas-demography_en

([21]) https://migration-demography-tools.jrc.ec.europa.eu/atlas-migration

([22]) https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn_en

([23]) https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-publications/emn-annual-reports_en

3.3. Včasnost a dochvilnost

Podle druhu údajů musí být údaje předloženy Eurostatu v rozmezí od dvou do dvanácti měsíců od referenčního data nebo od konce referenčního období. Automatizované postupy získávání údajů na vnitrostátní úrovni a pravidelné sledování Eurostatem mají za cíl zajistit včasné poskytování údajů. Lhůty pro předávání údajů jsou obecně dodržovány, s tím, že od roku 2021 se většinou jedná o konstantní nebo mírně se zlepšující trendy. Další neopakující se problémy jsou výjimečné, například ojedinělá přerušení zapříčiněná nedostupností personálu nebo selháními výpočetních systémů. Pandemie COVID-19 neměla na plnění kalendáře zveřejňování vliv.

3.4. Přístupnost

Statistické údaje a metadata jsou volně k dispozici na internetových stránkách Eurostatu pod heslem *Migration and asylum* ([24]) (Migrace a azyl). Kromě toho jsou tyto statistiky uvedeny v pravidelně aktualizovaných článcích stránek *Statistics Explained* ([25]) a ve sbornících, jako jsou *Key figures on Europe* ([26]) (Klíčové údaje o Evropě).

Statistiky vypracované podle tohoto nařízení patří i nadále k nejčastěji konzultovaným evropským statistikám. Od roku 2021 se tematické oddíly migrační a azylové statistiky ([27]) drží na předních příčkách oblíbenosti na internetových stránkách Eurostatu, což svědčí o vysokém zájmu uživatelů. Na stránkách Statistics Explained je jedním z nejnavštěvovanějších článků statistika o migraci a migrujícím obyvatelstvu ([28]). Eurostat pravidelně vydává publikace o azylu a řízené migraci, včetně oblíbeného článku o ročních statistikách o azylu, který vzbudil značnou pozornost ([29]). Tyto statistiky jsou také velmi viditelné na kanálech sociálních médií Eurostatu. V roce 2023 byl vydán soubor nových ukazatelů pro mezinárodní migraci, jakož i pro azyl a řízenou migraci. V roce 2024 byla zveřejněna nová interaktivní publikace *Migrace a azyl v Evropě* ([30]) a nový *Přehled o integraci a začleňování migrantů* ([31]).

3.5. Soudržnost a srovnatelnost

Pro všechny statistiky podle nařízení již dlouho existují a pravidelně se zdokonalují metodické pokyny a pokyny pro sestavování statistik. Pomáhají členským státům zajistit srovnatelnost v souladu s právními předpisy EU a mezinárodními doporučeními.

([24]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum (v angličtině, francouzštině a němčině).

([25]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_asylum (pouze v angličtině).

([26]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-key-figures/w/ks-ei-23-001 (v angličtině, francouzštině a němčině).

([27]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum

([28]) http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

([29]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=599145

([30]) Migrace a azyl v Evropě – vydání 2023 – Eurostat (europa.eu)

([31]) Přehled o integraci a začleňování migrantů (europa.eu)

Statistiky o mezinárodní migraci i nadále vykazují vysokou míru konzistentnosti se statistikami, na něž se vztahuje nařízení (EU) č. 1260/2013 ([32]). Aby byla zajištěna srovnatelnost, Eurostat ověřuje, zda jsou přijaté údaje vnitřně a časově konzistentní a zda jsou srovnatelné mezi regiony a zeměmi. Pokud jde o srovnatelnost mezi zeměmi, nařízení zavádí harmonizované definice pro údaje o migračních tocích. Problémy s uplatňováním konkrétních definic pro statistiku o migračních tocích a nabývání státního občanství patřily k nejobtížněji řešitelným. Od zprávy z roku 2021 zůstávají zasílané údaje pro statistiku o mezinárodní migraci a nabývání státního občanství obecně vysoce souladu s nařízením.

Statistiky o azylu a řízené migraci obecně vykazují dobrou úroveň souladu s definicemi v nařízení. V několika členských státech přetrvávají některé konkrétní problémy, většinou však na úrovni podkategorií členění.

Pokud jde o obecnou definici populační základny, nařízení umožňuje členským státům, aby definovaly stav migrantů buď jako obvykle pobývající, nebo, což je výchozí možnost, jako legálně pobývající či registrované. Nařízení (EU) č. 1260/2013 vyžaduje, aby členské státy zajistily soulad údajů o stavu obyvatelstva podle článku 3 s údaji o stavu požadovanými podle čl. 3 odst. 1 písm. c) nařízení, neboť statistici a demografové systematicky používají tyto údaje společně. Tím je zajištěn plně konzistentní soubor údajů o stavu na vnitrostátní úrovni na úkor snížené srovnatelnosti mezi zeměmi. Mezinárodní migrační toky jsou navíc založeny na harmonizovaném pojetí pobytu v délce nejméně dvanácti měsíců. V důsledku toho nejsou tyto toky vždy soudržné se změnami výše uvedených stavů. Tyto otázky mají zásadní význam, když se na úrovni EU komplexněji řeší širší harmonizace ve statistice o obyvatelstvu jako celek – včetně sčítání lidu, demografie a mezinárodní migrace (viz oddíl 4).

Je-li možné srovnání na mezinárodní úrovni, existuje obecně vysoká míra konzistentnosti s údaji shromážděnými a zveřejněnými jinými vnitrostátními a mezinárodními organizacemi. Eurostat úzce spolupracuje s Agenturou EU pro otázky azylu a agenturou Frontex, aby zajistil soudržnost metodiky a statistik s metodikami používanými a údaji shromažďovanými těmito agenturami.

Eurostat také spolupracuje na mezinárodní úrovni na podpoře soudržnosti statistiky. Podílí se na činnosti skupiny odborníků OSN zabývající se statistikami o uprchlících a vnitřně vysídlených osobách ([33]) a je členem jejího řídícího výboru. Eurostat se na práci skupiny podílí metodickými a písemnými příspěvky k různým výstupům, ale také administrativně a finančně. Aktivity skupiny vedly k tomu, že OSN v roce 2023 schválila *Mezinárodní doporučení pro statistiky o osobách bez státní příslušnosti* ([34]). Toto doporučení spolu s dřívějšími doporučeními pro statistiky o uprchlících a vnitřně vysídlených osobách stanovilo celosvětovou normu pro vypracovávání statistik o nuceném vysídlení. Vyzývá se v nich například k odstranění nedostatků a zajištění řádných norem v souvislosti se statistikami o nuceně vysídlených dětech a nezletilých osobách bez doprovodu a osobách se zdravotním postižením.

([32]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1260/2013 o evropské demografické statistice (Úř. věst. L 330, 10.12.2013, s. 39).

([33]) https://egrisstats.org/ (pouze v angličtině).

([34]) Mezinárodní doporučení pro statistiky o osobách bez státní příslušnosti IROSS (egrisstats.org) (pouze v angličtině).

Od roku 2020 je Eurostat členem poradního výboru Mezinárodní aliance pro údaje o dětech v pohybu ([35]), meziodvětvové globální iniciativy spolufinancované EU, jejímž cílem je zlepšovat údaje a statistiky a podporovat tvorbu politiky založené na důkazech pro migrující a vysídlené děti. Eurostat přispívá k práci skupiny v oblastech, jako je posilování vnitrostátních datových systémů a kapacit na ochranu migrujících a nuceně vysídlených dětí, podpora a zavádění metod pro údaje týkající se dětí a zlepšování viditelnosti, dostupnosti, přístupnosti a použitelnosti údajů. Eurostat je od roku 2023 také členem nové pracovní skupiny Evropské hospodářské komise OSN pro měření vystěhování ([36]).

4. POKRAČUJÍCÍ PRÁCE NA ŘEŠENÍ SOUČASNÝCH A VYVÍJEJÍCÍCH SE POŽADAVKŮ POLITIK

4.1. Pilotní projekt nových statistik o azylu a řízené migraci

Článek 9a nařízení požaduje, aby Komise (Eurostat) zavedla pilotní studie. Členské státy je provedou na dobrovolném základě s cílem ověřit proveditelnost shromažďování konkrétních nových údajů nebo členění, včetně dostupnosti vhodných zdrojů údajů a technik tvorby, statistické kvality a srovnatelnosti a souvisejících nákladů a zátěže.

V roce 2021 Eurostat zřídil pracovní skupinu pro pilotní studie. Do roku 2023 tato pracovní skupina projednávala a schvalovala pokyny a šablony navržené Eurostatem pro příslušná pilotní shromažďování údajů.

Po dvou vlnách shromažďování údajů do října 2023 byly v závislosti na oblasti a souboru údajů předloženy údaje pouze dvěma až devíti zeměmi z 31 vyzvaných zemí (27 členských států a čtyř zemí ESVO). Účast je proto zatím velmi nízká a nezaručuje reprezentativnost na úrovni EU, jak pro jakákoli regulační opatření vyžaduje článek 9a.

Eurostat proto navrhl formu stanovení priorit, jejímž cílem je zvýšit účast tím, že se zaměří na nejslibnější soubory údajů z hlediska proveditelnosti a významu pro politiku. V návaznosti na tento upravený přístup zahájil Eurostat v dubnu 2024 nové kolo pilotního shromažďování údajů s lhůtou pro předání do 31. srpna 2024. Pokud bude dosaženo reprezentativnosti pilotní studie, bude posouzena proveditelnost případného pravidelného shromažďování údajů.

4.2. Hodnocení stávajícího statistického rámce včetně mezinárodní migrace

V roce 2021 provedla Komise komplexní hodnocení současného rámce evropské statistiky o obyvatelstvu, domech a bytech ([37]). Zahrnovalo statistiku o mezinárodní migraci podle článku 3 nařízení a všechny statistiky podle nařízení (ES) č. 763/2008 ([38]) a (EU) č. 1260/2013. Rozsah hodnocení byl mnohem širší než pravidelné sledování popsané v oddíle 3, protože v rámci

([35]) Mezinárodní aliance pro údaje o dětech v pohybu (IDAC) (IDAC) – UNICEF DATA (ÚDAJE UNICEF)

([36]) https://unece.org/sites/default/files/2023-11/08_TF%20on%20measuring%20emigration_ToR_approved.pdf

([37]) SWD(2023) 13

([38]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008 o sčítání lidu, domů a bytů (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 14).

systematických konzultací se zúčastněnými stranami ([39]) byly shromážděny názory všech relevantních skupin zúčastněných stran. Cílem bylo posoudit, zda bylo dosaženo původních cílů současného rámce, a určit významné nedostatky.

Hodnocení zjistilo, že díky současnému rámci došlo k výraznému celkovému zlepšení ve srovnání s počátečními problémy a potřebami, kterým statistická obec čelila před vstupem rámce v platnost. Současný rámec zejména významně zvýšil přidanou hodnotu EU tím, že u souborů údajů, které se staly povinnými, zlepšil několik stránek statistické kvality na úrovni EU, včetně úplnosti, konzistentnosti a včasnosti. Současné právní předpisy navíc splňují všechny relevantní potřeby tvorby politik a orgánů na úrovni EU, které byly známy v době jejich vzniku (2005–2013). Tím se zlepšila účinnost, efektivnost a soudržnost vypracovávání statistik ve srovnání s předchozím stavem, kdy se spoléhalo pouze na dobrovolné shromažďování údajů. Konzultace se zúčastněnými stranami tato zlepšení potvrdila. Hodnocení však také odhalilo čtyři významné nedostatky ve stávajícím rámci.

Nedostatek 1: Soudržnost, srovnatelnost, úplnost

Ačkoli nařízení stanoví společné definice klíčových statistických pojmů, v definici obyvatelstva zůstává zachována flexibilita. Členské státy v současné době používají tři různé pojmy (místo obvyklého pobytu, místo ohlášeného pobytu, místo zákonného pobytu), které nařízení umožňuje, a někdy používají různé pojmy pro různé soubory údajů (viz oddíl 3.5). Tento zásadní problém způsobil, že údaje z různých členských států nejsou srovnatelné a soudržné, což snižuje přidanou hodnotu EU. Statistiky, které zůstávají dobrovolné, jsou navíc na úrovni EU často neúplné, protože chybí údaje z několika členských států. Tím se výrazně snižuje celková efektivnost nákladů, protože většina členských států vynakládá prostředky na vypracování statistik, není však dosaženo úplného obrazu za EU.

Nedostatek 2: Včasnost a četnost

Článek 3 nařízení se vztahuje pouze na roční statistiky o mezinárodní migraci, přičemž soubory údajů se poskytují dvanáct měsíců po skončení referenčního období. Přestože se celková včasnost daná používáním nařízení zlepšila ve srovnání s předchozím plně dobrovolným shromažďováním údajů, zejména proto, že se podařilo vyřešit nadměrná zpoždění ze strany několika málo členských států, nadále zaostává za očekáváním uživatelů. Údaje poskytované podle nařízení vykazují horší včasnost než podobné vnitrostátní publikace ve většině členských států. Podle nařízení nelze zlepšit právní úpravou stanovené lhůty a periodicitu statistik, např. tak, aby se vztahovaly na statistiky o mezinárodní migraci za dobu kratší než jeden rok. Ke zlepšení lhůt nebo periodicity by proto bylo zapotřebí dalšího řádného legislativního postupu, podobně jako v případě změny z roku 2020, která zavedla čtvrtletní statistiku o návratech v článku 7.

Nedostatek 3: Podrobnosti o společensky relevantních tématech a skupinách

Nařízení se zaměřuje na potřeby údajů pro politické priority v době, kdy bylo vypracováno. V průběhu doby se priority změnily a dostupné statistiky o mezinárodní migraci již dostatečně nepokrývají charakteristiky a témata, které jsou pro politiku relevantní. Nedostatky potvrzené při konzultacích se zúčastněnými stranami se týkají charakteristik přistěhovalců. Chybí také zeměpisná granularita, včetně migračních toků na regionální úrovni.

([39]) SWD(2023) 15

Nedostatek 4: Chybějící flexibilita právního rámce

K výše uvedeným nedostatkům se přidává skutečnost, že stávající právní předpisy postrádají flexibilitu, aby se dokázaly přizpůsobit novým a vznikajícím potřebám v oblasti statistiky. Nové zdroje údajů v členských státech a na úrovni EU (zejména administrativní údaje včetně systémů interoperability a údajů v držení soukromých subjektů) také nabízejí potenciální zlepšení nákladů a včasnosti, ale stávající právní předpisy využití tohoto vývoje neumožňují. Právní rámec se proto od svého přijetí nedokázal přizpůsobit žádným změnám, které by byly pro politiku relevantní, a proto rychle ztrácí na významu.

4.3. Modernizace statistiky o mezinárodní migraci jako součást přepracování evropské statistiky o obyvatelstvu

Hodnocení identifikovalo několik legislativních příčin významných nedostatků uvedených v oddíle 4.2 a poukázalo na administrativní nadbytečnosti v oblasti souladu, prosazování a sledování, neboť je současná právní úprava rozptýlena ve třech právních předpisech. Na základě následného posouzení dopadů ([40]) proto Komise navrhla nové rámcové nařízení o evropské statistice o obyvatelstvu, domech a bytech, které řeší legislativní příčiny výše uvedených nedostatků a zároveň usiluje o konsolidaci samostatných aktů do jediného nařízení ([41]).

Návrh obsahuje ambiciózní prvky, které mají posílit obecnou konzistentnost a vazby mezi všemi sociálními statistikami EU založenými na osobách a domácnostech, a to i podle nařízení (EU) 2019/1700 ([42]). Podporuje zavedení harmonizované definice obyvatelstva založené na spolehlivých koncepcích statistického odhadu a umožňuje přístup k dostupným zdrojům údajů, které zlepší procesy tvorby a obecnou kvalitu sociálních statistik. Návrh také více sjednocuje statistiku o obyvatelstvu a mezinárodní migraci se statistikou o azylu a řízené migraci podle článků 4 až 7 nařízení ([43]). V době přípravy této zprávy probíhal řádný legislativní postup týkající se návrhu ([44]).

5. ZÁVĚRY A DALŠÍ KROKY

Díky pokračujícímu společnému úsilí Evropského statistického systému ([45]) je nařízení dobře prováděno. To vede k pravidelnému zveřejňování celkově vysoce kvalitních evropských statistik

([40]) SWD(2023) 11

([41]) COM(2023) 31

([42]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1700, kterým se zavádí společný rámec pro evropské statistiky týkající se osob a domácností založené na individuálních údajích sbíraných na základě výběrových souborů (Úř. věst. L 261I, 14.10.2019, s. 1).

([43]) Aby byla zajištěna konzistentnost, je cílem návrhu zařadit do nového rámce všechna statistická témata týkající se obyvatelstva s místem obvyklého pobytu (včetně stavů migrantů, mezinárodních migračních toků a nabývání státního občanství, na něž se v současnosti vztahuje článek 3 nařízení). Naopak statistiky o správních a soudních řízeních týkajících se azylu a řízené migrace by v nařízení zůstaly.

([44]) Postup 2023/0008/COD

([45]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system

o migraci a mezinárodní ochraně, které potřebují orgány EU a tvůrci politik na všech úrovních. Soulad s právní úpravou a statistická kvalita jsou pravidelně sledovány a stejně jako v předchozí zprávě z roku 2021 se nevyskytly žádné závažné problémy v oblasti souladu.

Hodnocení současného rámce pro statistiku o obyvatelstvu však identifikovalo čtyři významné nedostatky: chybějící harmonizaci definice obyvatelstva; nedostatečnou včasnost a četnost statistik; chybějící podrobnosti o relevantních skupinách a tématech a chybějící flexibilitu při přizpůsobování se měnícím se potřebám nebo novým zdrojům údajů. Komise proto navrhla jediné nové rámcové nařízení o evropské statistice o obyvatelstvu, které by konsolidovalo právní rámec a odstranilo tyto nedostatky.

Přijímají se tato opatření:

1. Dokončit provádění revize z roku 2020 ukončením období výjimek, dokončením pilotních studií požadovaných článkem 9a nařízení a vyhodnocením výsledků ve spolupráci s členskými státy s ohledem na případné nové povinné statistiky podle článků 4 až 7.

2. Pokračovat v řádném legislativním postupu (poznámka pod čarou 44) o novém integrovaném právním rámci pro evropskou statistiku o obyvatelstvu, který by zahrnoval a rozšířil statistiky o migračních tocích, stavech migrantů a nabývání státního občanství podle článku 3.